

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 46992-05-21 זימן נ' לוקחים אחריות - משנים מציאות ברשת ואח'

בפני כבוד השופט רמי אמיר

תובע

איתן זימן

ע"י ב"כ עו"ד אלי שמעוני

נגד

נתבעים

1. לוקחים אחריות - משנים מציאות ברשת
2. איתי שאוליאן
3. סער חלק

החלטה

1. התובע הגיש נגד הנתבעים תביעה למתן צו הצהרתי כי הוא בעל זכות היוצרים והזכות המוסרית ביצירות נושא התביעה. עוד ביקש צו מניעה קבוע האוסר על הנתבעים לעשות שימוש ביצירות המוגנות של התובע ובכל יצירה נגזרת או פיתוח שלהן, וכן לצו עשה המורה לנתבעים לוודא כי שמו של התובע מופיע בכל מקום בו נעשה שימוש באותן יצירות. לצד זאת ביקש התובע גם מתן חשבונית וסעד של פיצויים, כאשר לטענתו אין הוא יכול לאמוד בשלב זה את הנזק שנגרם לו, אך שיעורו אינו קטן מסך של 1 מיליון ₪. התובע עתר לקבל פיצויים סטטוטוריים בגין הפרת זכות היוצרים בסך 450,000 ₪; פיצויים סטטוטוריים בגין הפרת הזכות המוסרית בסך 450,000 ₪; סך של 50,000 ₪ בשל רשלנות והפרת חובות חקוקות; וסך של 50,000 ₪ בגין התעשרות שלא כדין.
2. בכתב התביעה נטען כי התובע יצר חוברות העוסקות בהתמכרויות של בני נוער ברשת האינטרנט בכלל, והתמכרות לפורנוגרפיה באינטרנט בפרט. עוד נטען בתביעה, כי הנתבעים הפיקו במשותף ערכות בנות מספר ספרונים, אשר בחלקן כוללות את המבנה והתכנים של יצירות התובע, תוך הפקת יצירות נגזרות, וכי בכך הם הפרו את זכויותיו של התובע. בפרק העובדות המקנות סמכות לבית המשפט (כנדרש לפי תקנה 11(4) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018. "תקנות 2018") נטען שלבית המשפט המחוזי יש סמכות לדון בתביעה לאור נושא התובענה, וכיוון שהבקשה לצו מניעה מקנה לו סמכות שיורית לפי סעיף 40(4) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 ("חוק בתי המשפט").
3. בשתי החלטות מיום 27.5.21, אגב עניין שהתעורר בקשר להמצאת התביעה לנתבעים ושאלת ייצוגם, הוריתי לתובע להשיב גם לעניין הסמכות העניינית בבית המשפט המחוזי, לנוכח פסק הדין שניתן בבית המשפט העליון ברע"א 6500/19 גבריאלי נ' אשד (7.5.20) ("עניין גבריאלי"), ובשל הפירוט הדל שניתן לכך בכתב התביעה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 46992-05-21 זימן נ' לוקחים אחריות - משנים מציאות ברשת ואח'

4. בתשובתו טען התובע, כי היקף ההפרות גדול מאוד, וכי שווי ההכנסות מהיצירות עולה על הסכום המינימלי הנדרש לקניית סמכות בבית המשפט המחוזי.
- ביחס לשווי הערכות נטען, כי אלו נמכרות על ידי הנתבעים בסך של כ-140 ₪ ליחידה, ובזמן קצר נמכרו כ-3,000 יחידות למיטב ידיעתו של התובע; כי במסגרת פרויקט מימון המונים נמכרו הערכות בתקופה של כחודש ושלושה שבועות בסכום של 107,000 ₪; כי התובע מכר בעצמו כ-15,000 יחידות של החוברות שהוא מפיק במשך חמש שנים; וכי בחישוב גס שווי הערכות הכולל ששווק עד כה (לרבות החוברות של התובע) הוא 2.52 מיליון ₪.
- עוד נטען, כי הנתבעים נותנים הרצאות המבוססות על היצירות של התובע, וכי כאשר הוא עצמו מרצה כך מדובר בהרצאות בשווי של כ-200,000 ₪ בשנה.
- לבסוף נטען, כי את שווי הסעד הכלכלי בעניין הזכות המוסרית קשה לאמוד.
5. אכן, כטענת התובע, מדובר בתביעה בקניין רוחני כמשמעות ביטוי זה בסעיף 40(4) לחוק בתי המשפט.
- ואולם, מה מורה לנו סעיף 40(4) האמור? כי מקום שמדובר בתביעה שעילתה בקניין רוחני, ואשר אחד מהסעדים המצויים בה עולה על תקרת סמכותו של בית משפט השלום – תיגרר כל התביעה על כל סעדיה לבית המשפט המחוזי.
- בעבר, נהגו בתי המשפט פעמים רבות לראות בסעד של צו מניעה בקניין רוחני כסעד שאינו ניתן להערכה כספית, וככזה הוא היה גורר את כל התביעה לסמכותו של בית המשפט המחוזי לפי סעיף 40(4).
- אלא שבעניין **גבריאלי** צומצמה תחולתו המעשית של סעיף 40(4) לחוק. בהלכה חדשה זו נקבע, שלא כל תביעה בקניין רוחני, שמתבקש בה צו מניעה קבוע, נתונה לסמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי, אלא שיש לבחון בכל מקרה ומקרה באופן קונקרטי את שווי התובענה ואת שווי של צו המניעה שהתבקש. כאשר שווי של צו המניעה לא ניתן להערכה, או אז ניתן לקבוע שהסמכות העניינית נתונה לבית המשפט המחוזי. כמו כן, במקרים בהם ברור על פניו ששווי של צו המניעה עולה על תקרת סמכותו של בית המשפט השלום, גם אז נתונה הסמכות העניינית לבית המשפט המחוזי. ואולם לא כך הוא, כאשר שווי של צו המניעה נמוך מתקרת סמכותו של בית משפט השלום.
- זאת ועוד, וכפי שנקבע בעניין **גבריאלי**, הנטל בעניין זה מוטל על התובע, ועליו להביא פירוט בעניין זה כבר בכתב התביעה. הדבר נכון ביתר שאת, לאחר כניסתן לתוקף של תקנות 2018, שהטילו על התובע חובה מפורשת לפרט מהן העובדות המקנות לבית המשפט סמכות עניינית לדון בתובענה שהוגשה בפניו, וראו הקבוע בתקנה 11(4).
6. בענייננו, התובע לא נתן כל פירוט בכתב התביעה ביחס לעובדות המקנות סמכות עניינית לבית המשפט המחוזי, והסתפק בטענה הכללית כי צו המניעה מקנה לבית המשפט המחוזי סמכות שיורית.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 46992-05-21 זימן נ' לוקחים אחריות - משנים מציאות ברשת ואח'

התובע לא טען דבר ביחס לשווי התובענה ולשווי צו המניעה, ולא טען דבר ביחס לשווי היצירות המפרות לטענתו, או לשווי החלק היחסי של ההפרות מתוך אותן יצירות מפרות כפי הנטען. התובע אף לא טען בכתב התביעה, כי לא ניתן להעריך את שווי צו המניעה, ולא פירט כל עובדות לתמיכה בטענתו זו.

יתרה מכך, התובע אף לא פירט דבר ביחס לשווי החוברות שהוא יצר והפיק, באופן שאולי היה מסייע להעריך את שווי התובענה, וזאת על אף שמידע זה מצוי ברשותו. בכך, לא עמד התובע בנטל המוטל עליו להראות כי שווי התובענה עולה על תקרת סמכותו של בית משפט השלום, או כי לא ניתן להעריך את שווי צו המניעה, ולכן לא עמד בנטל להראות שהתביעה נגזרת לסמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי לפי סעיף 40(4) לחוק.

זאת ועוד, גם בנטען על ידי התובע בהודעתו ביחס לסמכות העניינית אין כדי ללמד ששווי התובענה או צו המניעה עולה על תקרת סמכותו העניינית של בית משפט השלום. ביחס לחוברות שהתובע הפיק ומכר בעצמו – לא פורט בהודעה מה שווי הכנסותיו של התובע מאותן מכירות, ובאיזה מחיר הוא מכר אותן. זאת, על אף שהמידע האמור מצוי או חייב להיות מצוי בידיעתו. ובהקשר לכך, אין הצדקה להסתפק בהערכות גסות בלבד, כפי שהציע התובע. "המחיר" היחיד הרלבנטי בו נקב התובע הוא מחיר מכירה נטען של ערכות הנתבעים, וכן גיוס כספים על ידי הנתבעים לצורך הפקת אותן ערכות. אך גם ביחס לכך, מדובר לפי טענת התובע בהכנסות בסך 527,000 ₪ בלבד. כמו כן, גם אליבא דהתובע, רק חלקים מהערכות הופקו על בסיס יצירותיו; ולכן לא ניתן לייחס את מלוא הסכום האמור להפרות הנטענות. גם בהתייחס להוצאות הנתבעים, העושות שימוש לפי הנטען ביצירותיו של התובע, אין כדי לשנות דבר, משום שהתובע לא נותן כל פירוט או הערכה כספית בקשר לכך; ואין ללמוד דבר מהוצאותיו שלו להוצאות הנטענות של הנתבעים. יתרה מכך, התובע אינו טוען שההוצאות של הנתבעים הן הקראה של יצירותיו, אלא רק שיש קשר חלקי בין ההוצאות ליצירות, כשמהות ומידת הקשר לא פורטו ולא הובהרו. התובע טען בתשובתו, כי לא ניתן לאמוד את השווי הכספי של הזכות המוסרית, אך הוא תבע פיצויים סטטוטוריים בגין הפרה נטענת זו בסך מוגדר וקצוב של 450,000 ₪ בלבד.

גם אם נבחן את הסעד הכספי המבוקש בתובענה, הרי שאינו חורג מתקרת סמכותו של בית משפט השלום, ואין הוא מתקרב לחרוג מכך – מדובר בסכום כול של 1,000,000 ₪ בלבד, וזאת בהתייחס לכל מרכיבי הפיצויים, הנזק וההתעשרות הנטענים בתביעה כמפורט לעיל (כולל אותם 450,000 ₪ הנתבעים כפיצוי סטטוטורי בגין הפרת הזכות המוסרית). וזאת נראה, כי בהתאם להלכת גבריאלי – הסעד הכספי המבוקש מהווה אינדיקציה לשווי הנושא, לרבות לשווי צו המניעה; ובוודאי שהוא יוצר חזקה שבעובדה המעבירה את הנטל לסתור זאת לכתפי התובע.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 46992-05-21 זימן נ' לוקחים אחריות - משנים מציאות ברשת ואח'

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
9. במצב דברים זה, שוויו הכולל של נושא התובענה ושל הסעדים המבוקשים בה אינו חורג מתקרת סמכותו העניינית של בית משפט השלום.
- אשר על כן, סעיף 40(4) לחוק, כפי שהתפרש בעניין **גבריאלי**, אינו מביא את התובענה לגדר סמכותו של בית המשפט המחוזי, והסמכות לדון בה נתונה לבית משפט השלום.
- כפועל יוצא מכך, ומכוח סמכותי לפי סעיף 79(א) לחוק בתי המשפט, אני מעביר את הדיון בתובענה לבית משפט השלום במחוז מרכז.**
- התיק יובא לפני נשיאת בית משפט השלום, אשר תנתב זאת לבית משפט שבמחוז, לפי שיקול דעתה.
- מזכירות בית משפט זה תעביר את תיק הנייר לנשיאת בית משפט השלום, אשר תורה לגביו לאן יש להעבירו במחוז בהתאם לקביעת בית המשפט ומותב. לתשומת הלב, כי תיק הנייר חשוב במיוחד כיוון שצורפו לו נספחים כקבצים דיגיטליים בדיסק און קי.
10. ב"כ התובע יבצע מסירה אישית של החלטתי זו לידי הנתבעים.
- בדרך כלל לא הייתי מורה כך, והייתי מצפה שהנתבעים יעיינו בנט המשפט. ואולם גם נושא המסירה של התביעה עצמה לא הובהר עד תום. ב"כ התובע ציין בתביעה את עו"ד שאוליאן כמי שמייצג את הנתבעים, ואולם הוא הודיע שאינו מייצג אותם. המסירה האישית נעשתה בהדבקה, ולנתבעת 1 נעשתה מסירה לידי אימו של המנכ"ל והיא בוודאי איננה אורגן של החברה, ולא נאמר שהיא עובדת החברה.
- לכן, ולמען הסר ספק, אני מורה בזאת לב"כ התובע למסור את החלטתי זו במסירה אישית, תוך שבוע מהיום.
- וגם תשומת ליבו של בית המשפט הנעבר מופנית לנושא זה של המצאת התביעה.

ניתנה היום, י"ז אב תשפ"א, 26 יולי 2021, בהעדר הצדדים.

רמי אמיר, שופט